

MINNAS HEMLIGHET

Kapitel ett

*Hemligheten är svaret på allt som har varit,
allt som är,
och allt som någonsin kommer att vara.*

Det är lördag och Minna är, sällsynt nog, ensam hemma en stund. Bröderna är ute, likaså Anna och lillasystemen. Minna tar fram en stol, ställer sig på tåspetsarna och sträcker sig varligt efter den turkosa vasen på den översta hyllan. Den är smyckad med guld och silversträngar plus små gröna stenar som bildar en midja runt kärlet. Hon vänder på den, läser för hundrade gången de sirliga bokstäverna: *Wyrds styrka och glans*. Med hjälp av tröjärmen gnider hon vasen och rätt som det är smäller det till, en gnista uppstår. Fascinerad gnider hon vidare, fler gnistor bildas samtidigt som kärlets yta börjar skimra och inuti framträder underliga böljande tecken. I nästa stund är de borta. Innan hon hunnit studera dem ordentligt. Så är det alltid.

Hon ska precis ställa tillbaka vasen på hyllan igen när det med ens blixtrar till i huvudet. Ett ljussken, stark nog att lysa upp en hel fotbollsplan, tänds bakom pannbenet. Ljuset bländar, hon rycker till, yrseln gör att hon fumlar med sin fria hand efter bokhyllan. *En ensam man går in i en mörk skog. Han är underligt klädd, med en lång brunaktig mantel. På ryggen bär han en ränsel. Den är inte riktigt stängd, hon ser en glimt av något turkost och gröna stenar – vasen?* I nästa stund är synen borta. Lampan i skallen släcks. Med darrande men varsamma händer ställer hon tillbaka kärlet och går fundersamt fram till fönstret och tittar ut. Där nere spelar Hector och Hugo fotboll med sina kompisar. Hon hade så gärna velat fråga Anna om vasen men vågar inte. Tänk om hon då tar bort den? Hon har lärt sig att inte fråga för mycket. Anna, försöker hela tiden sopa Minnas *konstigheter* under mattan och oftast lyder hon Annas råd, eftersom hon så gärna vill passa in, vara omtyckt. Hon minns med ett leende hur faster Flora för några månader sedan hade svept in i lägenheten i Uppsala som hon brukade göra, klädd i en lång mintgrön klänning, en cigarill i mungipan och det rödbruna håret svallande ner över ryggen. Först hade hon som vanligt pussat Anna på kinden och sedan barnen. I ena handen hade

hon burit på en kasse full med bullar som Hector och Hugo genast frigjort henne ifrån och i den andra en broderad tygkasse. Faster Flora hade böjt sig fram mot Minna och sagt:

”Här ska du få se”, samtidigt som hon försiktigt lyft upp vasen ur kassen. ”Den är ett arv från din pappa.”

Minna skulle just ta i den när Anna hade snappat åt sig den och ställt den på hyllan i vardagsrummet.

”Den är alldeles för fin att leka med. Du får den när du blir stor”, hade hon sagt. Faster Flora hade bara ryckt på axlarna. Hon var van vid Annas nycker. Minna har svårt att förstå vänskapen, mellan kvinnorna, de är så olika. Och underligt nog känner Minna sig närmre fastern än Anna, sin egen mamma. Hon antar att det beror på att faster Flora inte är som andra vuxna. Hon är roligare och mjukare, och bryr sig inte om alla outtalade regler för hur man ska vara. Hon brukar krama Minna hårt och kalla henne för sin lilla älva. Och i dörren säger hon alltid *Tsedesotyoun*, istället för hejdå, eller vi ses.

Minnas pappa hette Samuel och var bror till faster Flora. För några år sedan omkom Samuel i en trafikolycka och sorgen hade fört Anna och faster Flora ännu närmare varandra. Minna saknade förstås också Samuel men mindes mest att han hade jobbat jämt.

”Hejdå!”

”Vart ska du ta vägen, Minna?” Anna dyker upp i dörren, mellan händerna har hon en fuktig kökshandduk. Hon är blek med mörka ringar under ögonen. ”Jag behöver hjälp med disken.”

”Det är ju min karatekväll.”

En suck.

”Ja, ja, kila iväg då!”

Hector och Hugo står bakom Anna och gör grimaser.

”Hej då, tokungen”, säger de i kör. Anna ser strängt på tvillingarna. ”Sluta upp med det där! Gå in och se till er lillasyster istället.”

”Vadå, det är ju tjejgöra”, klagar Hector.

Minna slinker snabbt ut genom dörren innan Anna ber henne att skynda sig hem. Ofta får Minna ta hand om Lillan när hon kommer från skolan, eftersom Anna är alltför trött och ledsen. Bara ibland, när Anna träffat vänner i den armeniska föreningens lokaler, är hon gladare någon dag eller så. Minna brukar ta med sig lillasystemen till lekparken en stund och därefter gå och handla. Bröderna behöver nästan aldrig handla, duka eller städa, något som gör henne så arg att hon ibland får lust att klippa till dem bara för det. När hon beklagar sig, brukar Anna avfärda

henne med att där hon kommer ifrån finns det kvinnögöra och mansgöra och att det alltid fungerat bra, att Hector och Hugo har andra uppgifter i livet.

”Vi bor faktiskt i Sverige, inte i nåt förtryckarland!” hade Minna protesterat en gång. Trött hade Anna sett på henne och mumlat:

”Det är slutpratad. Hjälp mig att skala potatisen.”

Fast i ärlighetens namn måste Minna medge, att bröderna emellanåt är gulliga och snälla. När hon fyllde tretton förra månaden, fick hon en urfin Morakniv med ett rödlackerat träskaft av dem.

”Äntligen tonåring va”, retades de som var ett helt år äldre. ”Du som tycker om att vara i skogen kan ha nytta av en riktig kniv”, hade Hector sagt. Det är väl så att ha bröder, tänker hon. Ibland är det bra, ibland urjobbigt. Hon är i alla fall glad för de två kvällar i veckan då hon får träna karate. Där finns inga bröder som retas, småbarn som behöver tillsyn eller en gnatig mamma som ställer ideliga krav, där är det bara träningen och hon som gäller. Efter träningspassen brukar en känsla av lugn och djup tillfredställelse infinna sig. Men stegen hem är ändå alltid lite tunga. Hon längtar efter något men kan inte riktigt sätta fingret på vad. Skogen förstås. Hon längtar alltid efter skogen och är där så ofta hon kan.

En dag när Minna sitter med Lillan, i sandlådan, kommer en tjej förbi med en liten strävårig tax som drar åt Minnas håll. Minna blir tvungen att säga hej.

Tjejen nickar mot porten snett bakom dem. ”Jag heter Clara och bor i trettitvåan”, säger hon och ler. ”Och det här är Kasper.” Stolt pekar hon på fyrfotingen med den viftande svansen.

”Minna”, säger Minna lågmält och pekar mot ingången bredvid Claras.

”Jag vet”, säger Clara. ”Jag har sett dig och dina syskon. Vad heter din lillasyster?”

”Maria. Fast vi kallar henne oftast för Lillan.”

”Jag önskar att jag också hade syskon, det är så himla trist att vara ensamt barn. Tänk att ha en brorsa eller en syrra att leka med. Det måste vara toppen!”

Minna ser undrande på Clara. Hur kan hon tycka så? Själv skulle hon ge vad som helst för att få vara ensamt barn. Då skulle Anna kanske bry sig mer om henne.

Hon böjer sig ner och kliar Kasper bakom öronen. I samma stund övermannas hon av den där lampan i skallen. Omgivningen försvinner i ett dis och hon kastas in i ett nät av pulserande bilder och ljud. Det går inte att hejda, det enda hon kan göra är att följa med.

Hon befinner sig i ett gammalt trähus från förra seklet. Snett framför henne sitter en flicka på huk med stora förskrämda ögon. Hennes händer är avvärjande höjda i luften ovanför huvudet. Hon är smutsig och ovårdad. Trots att det är kyligt därinne har hon bara en tunn

bomullsklänning på sig och knästrumpor fulla av hål. Framför henne tornar en bastant kvinna upp sig. I ena handen dinglar ett läderskärp. Tårar strömmar ner för flickans kinder. Hon lovar att aldrig mer söla, men kvinnan verkar inte lyssna. Hon höjer skärpet och slår ursinnigt, gång på gång. Flickan skriker. Minna rycker till vid varje rapp. Till sist slänger kvinnan ifrån sig tortyrredskapet, greppar tag om flickans arm och släpar in henne i ett trångt och mörkt utrymme, som om hon var en säck potatis. Dörren låses. Flickan bönar och ber om att få komma ut därifrån, men förgäves. Med ett elakt flatskratt lämnar kvinnan rummet. Träet i huset knirkar när blåsten tilltar och kastvindar viner runt knutarna. Minna är säker. Flickan bakom den låsta dörren är Clara.

När synen plötsligt försvinner, sitter hon på ändan och Kasper slickar henne i ansiktet. Clara ser nyfiket ner på henne. Minna reser sig generat och skyndar sig hem. Bakom ryggen hör hon den nya grannen ropa:

”Kul att träffas!”

Väckarklockan skraller ihärdigt. Minnas hand trevar efter stäng-av-knappen. Hon ger ifrån sig ett högljutt stön med huvudet under kudden. Tanken på skolan får henne att må illa.

Idag har de läxförhör i historia. Läraren, Herbert, är mån om att hålla ordning i klassrummet. Med myndig röst pekar han i tur och ordning på eleverna som ska svara på hans frågor. Då händer det som inte får hända! Klassrummet försvinner och Minna dras in i det starka ljuset och vidare in i en dunkel skog. *Hon ligger på marken och ser upp på roterande granar och tallar. Någon slickar henne på handen. När hon vänder blicken dit ser hon att det är en ekorre! Den trippar ett par steg bakåt, den lilla armen vinkar åt henne, vill att hon ska följa med. Kom!*

Magisterns röst når hennes medvetande sakta och segt som en sträng med grönt slime innan den når golvet. Hon vänder blicken mot läraren, men har svårt att se honom klart.

”Nå Minna! Vilka var nu Gustav Vasas föräldrar?” Herberts mun rör på sig. Han har missat att raka några skäggstrån nedanför underläppen.

”Nåå?” säger han igen.

”Ekorren. Den vinkar åt mig.”

Hela klassen brister ut i skratt. Någon säger tokunge.

”Jaså, det säger du? En ekorre? Jag har för mig att Gustav Vasas föräldrar hette Erik Johansson och Cecilia Månsdotter. Då borde han ha hetat Gustav Ekorre, tycker du inte det? Sluta dagdrömma på mina lektioner tack!”

Sedan vänder han sig till någon annan med frågan. Minna kryper ihop i bänken. Varför, varför, kan hon inte vara som alla andra? Idiotiska syner! Vad är det för fel på henne?

Hon böjer sitt huvud mot bröstet, försöker att hejda tårarna som stiger upp i ögonen. Runt omkring hennes hörs fniss och elaka kommentarer.

Ofta ser Minna Clara i skolan. Hon går i parallellklassen. Det märks att Clara är omtyckt, till och med de populäraste tjejerna söker sig till henne. Till skillnad från många andra hälsar Clara alltid på Minna, varje gång blir hon varm av lycka.

Nästa gång de träffas är på gården där hemma, lärarna i skolan har studiedag, vilket betyder fridag för eleverna. Först ser inte Clara, Minna, där hon står och skaver en fotsula mot smalbenet, något som Minna senare lär sig är typiskt för Clara. När deras blickar möts skiner hon upp.

”Men hej!” säger hon glatt. ”Har du lust att hänga med till McDonalds?”

”Ja, jo!” svarar Minna förvånad. Det var länge sedan någon bad om hennes sällskap.

”Det var skönt att se hur nån annan än jag försvinner i andra tankar ibland”, säger Clara stillsamt efter en stund där de går sida vid sida. ”Som när vi träffades första gången, om du minns.”

Minna nickar.

”Mamma och pappa brukar reta mig och vifta med händerna framför mitt ansikte när jag själv blir så där.” Hon härmar pappans röst: ”Åhøj, åhøj, är det nån hemma på det hära gamla skrovet?”

Hamburgerrestaurangen är halvfull. Ingen från skolan är där. De beställer varsin ostburgare och en Cola och sätter sig vid ett fönsterbord. En svartklädd kvinna kommer in i lokalen, ser sig omkring. I famnen bär hon rosor. Hon styr stegen mot bordet med ett yngre par, visar fram en långstjätkad röd ros.

”Du köpa till din vackra kvinna”, säger hon.

”Äh, lägg av”, svarar killen.

Då uppmärksammas försäljerskan av personalen. ”Hallå där, här inne får du inte sälja, säger en kille myndigt. Det får du göra utanför!”

”Ja, ja.” Den svartklädda kvinnan vänder sig om och ska just öppna dörren för att gå igen när hon får syn på Minna och Clara. Hon spärrar upp ögonen och går långsamt fram till dem. Stirrar på Minna och säger sedan med skrovlig röst:

”Du inte vara rädd, ditt öde är stort och viktigt. Micket viktigt. Okej?”

Minna ser in i den svartklädda kvinnans ögon. Det virvlar i dem, och hon kan svära på att hon ser människor som ropar på henne. Hon tar fram en tia och lägger i kvinnans utsträckta hand.

”Okej”, säger hon. De ser efter blomförsäljerskan, när hon lämnar lokalen med rak rygg.

”Värsta grejen”, säger Clara och tar en klunk Cola. ”Jag har hört att de kallar dig för tokungen”, fortsätter hon, ”men du ska inte tro att jag bryr mig om struntprat.”

Minna pillar på brickans pappersunderlägg.

”Jaha, vad säger de mer?”

”Att du tror på tomtar och sånt.”

”Och vad brukar du svara?”

”Att jag hoppas att du har rätt, att det finns ett och annat som inte alla kan se.”

Minna vecklar ut hamburgarens pappersomslag. Clara bryr sig alltså inte om pratet. Tvärt greppar hon burgaren mellan händerna och biter till så att det sprutar dippsås och ketchup åt alla håll. Genast gör Clara detsamma och de skrattar så att tårarna rinner. Två tanter vid bordet intill tittar strängt på dem. Då skrattar de ännu mer.

Minna tänker att Clara måste vara världens snällaste människa, inte minst för att hon är alldeles vanlig mot henne, precis som om hon vore som alla andra. Hon granskar sin nya vän ordentligt. Ser hennes ljusa halvlånga hår, den lilla trubbiga näsan med fräknar på näsryggen som påminner om rostiga vattendroppar. De en aning sneda ögonen. Minna blir varm i magen, tycker att hon är söt som en docka.

”Vill du veta nåt konstigt”, säger Clara efter att hastigt ha torkat sig om munnen med en servett.

”Jaha ... jo?”

” Ibland drömmer jag att nåt ska hända och då blir det så. Jag drömde att vi skulle flytta till Uppsala innan pappa och mamma ens hade tänkt tanken. Och flera veckor innan jag fick Kasper, drömde jag om honom. En gång hade pappa tappat sin plånbok och då drömde jag att han hade glömt den på en hylla i en möbelaffär. Och där låg den! Jag har massor av exempel på sanndrömmar, det är faktiskt kul med dem, i alla fall när det är bra sådana.” Clara tiger en stund, säger sedan trevande med nedslagen blick: ”Jag har andra drömmar också, tror förresten att jag drömde om dig härom natten. Hur mysco som helst. Du försökte hjälpa nån som var sjuk, men visste inte hur du skulle göra.” Hon petar fram en liten kvarglömd pommes frites-bit på brickan och stoppar den i munnen. ”Det var som om du inte kunde tänka klart. Då gav jag dig en kram och sa att du skulle göra som du brukar bara.” Clara ser upp, tuggar sakta, himlar med ögonen. ”Den drömmen var nog ingen sanndröm. Mera en knasdröm. Vet du”, fortsätter Clara tankfullt. ”Min farfar var nåjd, du vet, en samisk medicinman som kunde skåda både bakåt och framåt i

tiden. Jag har tänkt att jag kanske brås på honom. Men jag får ändå inte ihop det här med drömmarna om dig...”

Minna vet inte vad hon ska tro. Clara kanske är lite som hon! Helst vill hon berätta att hon också ser saker, men vågar inte, inte just då i alla fall, vill inte riskera att förlora sin nya vän.

En dag följer Minna motvilligt med Clara till fritidsgården. När de kliver över tröskeln blir det tvärtyst, alla vänder sig om och stirrar. Några viskar, andra pekar. Som vanligt stoppar Minna handen i fickan. Den förfärliga handen som saknar två fingrar. Hon minns inte själva olyckan, när hon för några år sedan ska ha stuckit handen i en djurfålla.

Då ställer sig Clara bredbent framför Minna, hennes ögon skjuter blixtar när hon fräser:

”Vad är det fråga om? Har ni aldrig sett folk förr?”

Det var som att trycka på en knapp för en ny ordning. Flera hälsade generat och andra såg kvickt bort. Minna var stum av tacksamhet och glädje.

Efter den händelsen gör Minna och Clara ofta sällskap till skolan och på eftermiddagarna händer det att Clara hjälper Minna med sysslorna i hemmet. Särskilt förtjust är Clara i Lillan: jollrar och leker i timmar med henne. Minna är gladare än på länge, men kan inte släppa synen med Clara. Den måste betyda något, men vad? Varför hade Clara gamla och fattiga kläder i synen? Och vem var tanten som slog henne? Hon längtar efter faster Flora, vill fråga henne om det hon sett. Var inte rädd, hade faster Flora sagt till henne en gång. Vissa människor kan se mer än andra. Så är det bara. Men tyvärr reser faster Flora mycket i sitt jobb och det går inte att nå henne. Hon vägrar att ha en mobiltelefon. ”Jag gillar inte sådana tekniska mackapärer”, brukar hon säga. Minna vet inte riktigt vad fastern jobbar med, men ofta kan hon vara borta i veckor i sträck. Hon suckar.

En kväll, när Clara är hos Minna, händer något skrämmande. Hector och Hugo spelar dataspel i sitt rum och Minna har nyss lagt Lillan. Hon skjuter in en DVD-skiva i videon. De har hyrt den senaste Harry Potter-filmen. Clara ser trött ut där hon sitter i soffan. Hon verkar nervös. Minna undrar om något har hänt.

”Du kommer tycka att jag är knäpp”, säger Clara trött och börjar, samtidigt som filmens förtexter rullar förbi på skärmen, stapplande att berätta om en mardröm som hon haft så länge hon kan minnas. ”Det är jag och ändå inte jag. Jag bor i ett främmande land och är fattig och ledsen. Jag blir slagen och är rädd hela tiden. Sen vaknar jag och kan inte somna om. Jag vill

bort därifrån fast jag vet att jag inte är där utan hemma i min egen säng. Så himla knepigt, tycker du inte?”

Minna kommer genast ihåg synen hon fått första gången de träffats. Skulle hon säga något? Hon bestämmer sig för att hålla tyst tills vidare.

”Det är nåt mer också”, viskar Clara och reser sig från soffan. ”Igår natt blev jag piskad tills jag svimmade.” Hon drar tröjan ur jeansen och blottar långa, röda strimmor på överkroppen.

Från brödernas rum hörs omväxlande ilska och glada rop. På TV-skärmen är Harry Potter mitt inne i ett nytt äventyr. Sakta kommer Minna på fötter och omfamnar Clara ömt.

På natten har hon svårt att somna. Hur kan hon hjälpa Clara, vad är det som händer henne? Och varför kommer aldrig Faster Flora?

Ibland ser Anna på Minna med en underlig och skrämmande blick. Ofta frågar hon Minna om allt är som det ska. Minna förstår inte vad hon menar, skulle det inte vara det? Det är som om Anna går och väntar på att Minna ska förvandlas till något hemskt ... Som när Minna gick i första klass. Då började en guldfärgad lock att växa ner i hennes panna. Resten av håret var fortfarande kolsvart med blåa skiftningar. När Anna upptäckte den, försvann all färg i ansiktet. Hon hade skyndat efter en sax och klippte sedan helt resolut bort locken. Minna hade gråtit av rädsla. Hon förstod inte. Idag klipper Minna själv bort den. Så fort ett guldstänk syns, kom saxen fram. Men Anna har med åren gett henne rådet att låta locken vara kvar.

”Säg att du har färgat hårlocken, en vit lögn är ibland nödvändig.”

Minna tycker om att vara hemma hos Clara, för där är det så lugnt. Hon känner friden ända ner i tårna. Eva och Nils, Claras föräldrar, tycks alltid ha tid för Clara. Clara, å sin sida älskar att vara med Minnas familj, hon blir uppspelt och nyfiken, skrattar när bröderna springer omkring och stöjar så att väggarna nästan buktar sig, ser storögt på hur Anna, som knappt säger hej, langar över Lillan i famnen på Minna. Claras mungipor brukar gå från öra till öra. ”Å, så roligt att ha syskon”, kunde hon säga. Hos Clara pratar de mycket med varandra. Frågar hur dagen varit och så. Aldrig har hon hört någon höja rösten.

Hemma hos Minna duggar grälen tätt mellan henne och bröderna. Anna, mår dåligt för att hon är arbetslös. Först när hon har ett arbete kan Lillan få plats på förskolan. Men för att få ett jobb måste barntillsynen vara ordnad. En ond cirkel är det, och svår att ta sig ur. Anna kallar eländet för Moment 22.

Minna tar ett nytt grepp om de tunga kassarna. Hon är väg hem från affären, faster Flora kommer på middag. Äntligen! Hon svänger runt en häck och får syn på hyreshuset. Snart framme. Ibland tar faster Flora med sig Minna för att shoppa eller fika. En gång reste de till Gröna Lund i Stockholm och roade sig hela dagen bland alla häftiga attraktioner. Anna hade sett småsur ut men inte protesterat. De sov på ett hotell och låg länge och småpratade och trollade för varandra. Faster var bra på trolleri. Även Minna kunde ett och annat trick.

”Vet du, Minna”, sa faster Flora med allvar i rösten innan de släckte. ”Riktig magi föds man med och bara genom åratals träning kan man lära sig att behärska den.”

Det var något med de där orden som fastnade i Minna. De kändes högtidliga och hon kunde komma på sig med att ibland upprepa dem för sig själv. *Riktig magi föds man med, och bara genom åratals träning kan man lära sig att behärska den.*

Hon är innerligt tacksam för faster Flora. Det var till exempel hon som stöttat henne när hon velat börja träna karate.

Hector och Hugo kallar Minna för fasters lilla gullegris, men det bryr hon sig inte om. Så länge som faster Flora finns, är världen hanterbar. Förvåntansfullt ställer hon ifrån sig den ena kassen och öppnar dörren. Fasters skratt når ut i tamburen.

”Faster Flora!” Minna ler när hon kastar sig i fasterns utsträckta famn. Stolt visar fastern upp sin senaste kreation som hon själv har sytt, färgglad och fantasifull som vanligt. Minna tycker att hon är asflott, men Anna himlar med ögonen och muttrar att vad faster behöver är en man som håller ordning på henne.

Minna får aldrig tillfälle att prata om Clara. Anna och faster Flora drar sig undan efter maten och vill absolut vara ifred. Minna hör hur de talar lågmält och hetsigt bakom den stängda dörren.

En dag är Minna och Clara så godissugna att de skulle göra vad som helst för några lakritsremmar. De vänder ut och in på fickorna utan resultat. De frågar där hemma om de kan få en tjuga. Men det är nobben. Minna sparkar surt på en sten, där de står ute på gården.

”Anna har alltid en massa småpengar i portmonnän utan att veta hur mycket det är!”

”Morsan också”, suckar Clara. ”Proppfull med tior!”

De ser på varandra.

”Tänker vi på samma sak”, undrar Clara efter en stund.

”Jag tror det. Men kan vi verkligen göra så? Jag har aldrig knyckt nåt i hela mitt liv.”

”Äsch. Det handlar ju bara om ett par tior.” Clara himlar med ögonen. ”Det de inte vet har de inte ont av.”

Sagt och gjort. En kvart senare visar Clara upp två tiar och en femma. Minna gräver fram två tiar ur jeansen. Det hade varit så lätt att stoppa handen i Annas väska och öppna den bruna portmonnän.

Några nervösa dagar förflyter, men inget händer. Så de gör om det några gånger.

Sent en eftermiddag öppnar Anna ett fönster och ropar in Minna som står och pratar med Clara. Samtidigt kommer Nils, Claras pappa ut på balkongen och ber också henne att komma in. Minna får en klump i magen, när hon ser Annas hopsnörpta mun.

”Vi ses här ute om en stund”, viskar Clara.

Minna nickar.

”Jag har nyss pratat med Claras pappa”, säger Anna kallt när Minna kommit in. ”Det ramlade en massa pengar ur Claras ficka när han skulle sortera smutsvätten. De ska prata med henne. Jag vill att du är absolut ärlig nu, Minna. Har du nallat ur min börs?”

Minna börjar gråta. Hon skäms förfärligt mycket.

”Förlåt, jag ska aldrig mer göra om det.” Hur kunde hon göra så när Anna vänder på varje krona för att det ska räcka åt dem alla?

Anna stryker en hårslinga ur ögonen på Minna.

”Det var dumt och obetänksamt gjort, Minna, men jag är glad för att du inser det.”

Minna ser tacksamt upp på Anna. Hon lägger sina armar runt hennes hals och drar in mammadoften.

”Tack!”

Anna griper tag om Minnas armar och frigör sig med en suck.

”Jag vill inte att du umgås mer med Clara. Hon är inte bra för dig.”

”Vad? Men hon är min enda vän! Utan henne är jag ensam igen.”

”Du hör vad jag säger. Du ska inte umgås med tjuvar! Här har du hundra kronor. Kila iväg nu och köp två liter mjölk och en korvbit, så vi kan äta middag sen. Ett salladshuvud också.”

Långsamt kränger Minna på sig jackan och axelväskan och lommar ut. Hur kan Anna göra så mot henne? När hon äntligen har en vän? En vän som har förändrat hur mycket som helst.

Hon bestämmer sig redan i porten. Hon tänker strunta i mjölken och korven. Istället tar hon av åt det andra hållet, låter fötterna bära henne mot bussen som går till Fiby urskog och Sala. Och rätt som det är sitter hon i skogen och tjuvar med ryggen lutad mot en gammal ek med tjocka, knotiga grenar.

Jag tänker aldrig mer gå hem, så det så, tänker hon. De kan gott få gråta och sakna henne, det är rätt åt dem. Hon sträcker upp handen och tar på den skrovliga ekstammen, som för att få

tröst. Runt omkring henne reser sig skogen mäktig. Den lugnar. Så har det alltid varit, skogen, och allt som hör dit, ter sig vänlig och naturlig för henne med ett språk utan ord, som bygger på ömsesidig respekt och en önskan om välgång för alla. Så känns det. Starkt!

En kastvind får henne att dra jackan tätare om sig. Hon böjer huvudet och snyftar högljutt.

För ett ögonblick skyller hon det som hänt på Clara, men ångrar sig strax, det är lika mycket hennes eget fel.

När gråten ebbat ut vänder hon blicken uppåt. Himlen har fått en isigare blå ton och luften är svalare. Hösten är på väg, det känns på lukten. Hon ser sig omkring. En gång för länge sen levde hon ett helt annat liv, med andra väsen ... hon avbryter tanken, eller fantasin. Den förbjudna. Hon sträcker på armarna och benen. Ett krampartat, klämt ljud tränger upp genom strupen. Hon fnittrar till, tänk att man kan få hicka av gråt!

Plötsligt prasslar det till framför hennes fötter, när en vindil får ett löv att virvla upp från marken. Vinden tilltar i styrka och snart snurrar löv, barr och småkvistar likt en grötlik substans runt henne. Håpet iakttar hon fenomenet, ur stånd att röra sig. I nästa stund roterar vinden runt henne med en sådan hastighet att skogen reduceras till snabbt skissade streck. Hon befinner sig i virvelvindens centrum. I dess öga. Där är allt lugnt och stilla.

Plötsligt hörs en melodisk röst likt en urgammal melodi: *Hemligheten är svaret på allt som har varit, allt som är och allt som någonsin kommer att vara.*

Visionen försvinner lika hastigt som den kom, dyker ner bland grenverken och suger med sig diset, virvelvindarna och rösten.

När Minna kommer till sans ligger hon på rygg under trädet. Andas häftigt. Vad hade hänt? Gråten måste ha fått henne att somna, men vilken konstig dröm med de där orden på slutet om att hemligheten var svaret ... Urdumt! Ändå kan hon inte skaka av sig känslan av att något viktigt just skett.

Hon sätter sig upp. Å, kära, fina skog! Över den steniga marken växer mjuk, grön mossa och lustiga svampar. Inte så långt härifrån brukade hon leka med Dodo och Gulltass. Hon drar en djup, skälvande suck. Eller låtsades åtminstone att hon lekte med dem. Anna har nog rätt, kanske är det på tiden att hon slutar upp med att hitta på fantastiska äventyr i den här skogen, urskogen som numera är ett naturreservat.

Efter att ha kommit på fötter och borstat av kläderna, följer hon stigen som leder till en plats som kallas för Getryggen, hon viker av på samma vanliga ställe. Hon vet att man inte får lämna stigen, skogen ska lämnas så orörd som möjligt, men hon är försiktig och mån om att inte förstöra något. Överallt trängs urgamla löv- och barrträd, och här och där i hennes väg ligger sådana som fallit av ålderdom. Vigt kliver hon över dem. Hon älskar att utmana och bråka med

sin kropp. Även om hon inte direkt har kompisar i träningshallen, anar hon respekt för vad hon fysiskt kan uträtta.

Snart når hon fram till något som påminner om en djurstig. Den är praktiskt taget övervuxen och svår att upptäcka om man inte är van att lägga märke till sådana detaljer. Minna bestämmer sig för att följa den. En stig leder alltid nånstans brukar faster Flora säga.

Glimtar av solljus värmer henne där hon går. När hon kommer fram till en stor hästkastanj byter omgivningen plötsligt skepnad. Trädet tycks markera gränsen till ett nytt skogsområde där lövträd dominerar.

Minna ser sig villrådigt omkring. Luften är annorlunda. Hon vädrar och sniffar. Sedan vänder hon på klacken och går några steg tillbaka, blundar och drar in luft, ömsom fort, ömsom sakta, prövande. Så återvänder hon till kastanjen och gör om proceduren. Ja, det är definitivt en skillnad. Hon har ett spännande pirr i magen samtidigt som ett svischande ljud får henne att haja till. Någoting vitt pilar förbi hennes fötter och fortsätter upp i trädet, varpå ett enträget tjatrande pockar på hennes uppmärksamhet. Minna vänder upp blicken och häpnar. En ekorre sitter på en gren och tittar på henne. Och den är vit! Som snö! Genast får hon en känsla av att ha sett den förr. Ekorren verkar ledsen. Då ser hon att det droppar blod från det ena benet.

Med mjuk röst lockar hon djuret till sig.

”Kom, lilla vän, var inte rädd”, säger hon ömt. Ekorren lägger huvudet på sned. Minna gör likadant. I nästa stund är det lilla djuret med ett skutt i hennes famn. Hon har alltid haft god hand med djur. En gång när hon tagit hem en katt från gatan som sett hängig ut, hade hon snabbt förstått att den ätit något olämpligt. Hon visste det bara. Anna hade misstroget fnyst åt henne med armarna i kors. Men Faster Flora som varit hos dem just då, hade intresserat sett på när Minna undersökt katten. Hon hade som vanligt blossat på en av sina långa cigariller och blåst en rökring som lagt sig som ett halsband runt kattens hals, och det hade fått dem alla att skratta. ”Din stackare.” Minna sätter sig på en stubbe med den lilla ekorren i knäet. En vass träflisa har borrar sig in i benet. Ur axelremsväskan plockar hon fram en näsduk med broderier som faster Flora har skänkt henne. Försiktigt torkar hon bort blodet från benet och tassan.

”Håll i dig nu, lilla vän, för nu kommer det att göra ont!” Hon hämtar andan, lägger ena handen över gnagarens lilla kropp medan den andra med ett ryck drar ut flisan. Ekorren piper till. En liten rännil av blod följer med. ”Så där, ja”, pustar hon.

Från väskan – som innehåller lite av varje: halstabletter, kniven, en tändare, ett par kexchoklad, en påse sega råttor, en telefon, plånboken och mycket annat – tar hon fram en mindre vattenflaska, viker till en flik på näsduken och baddar ekorrems skadade ben. När såret ser rent och fint ut, river hon en smal remsa från näsduken, smetar på en droppe kåda från en

granstam intill och lindar näsduksfliken runt såret. Kåda är bakteriedödande, vet hon. Det, och mycket annat, är sådant hon bara vet. Hela tiden finner sig gnagaren snällt i behandlingen, som om den visste att Minna vill den väl. Sedan sitter de där en stund, hon och hennes patient. Ömt smeker hon ekorrens lena rygg. Det som varit är glömt. Solkatterna dansar och glittrar i grenverken och livet är fint. Men säg den frid som varar.

Ett kraftigt prasslande får henne att haja till och i nästa sekund bränner det till i skuldran. En stor, sotsvart katt klänger sig fräsande fast på axeln.

Minna försöker slå bort det galna djuret. Men det går inte. Kvidande släpper hon taget om ekorren som dunsar ner på marken och rullar in i riset nedanför henne. Till sist får hon fatt i kattens svans, sliter till för allt hon är värd, och likt en svart vålnad försvinner det galna djuret skrikande in mellan stammarna.

Minna kommer snabbt på fötter, böjer sig mot det ställe där ekorren försvunnit och trevar med handen i riset.

Snart finner hon den lilla kroppen. Varsamt lyfter hon upp den. Ekorren håller ögonen hårt ihopknipna. På djurets hjärtsida dunkar huden snabbt och hårt.

”Lugn, den är borta nu”, andas Minna. Hon lägger ifrån sig ekorren på marken, tar raskt av sig jackan och tröjan. Det bultar och blöder där klorna trängt in i huden. Hon baddar stället med näsduken och tar på sig kläderna igen. Svett droppar söker sig till munnen och en plötslig svindel tvingar henne att hastigt sätta sig bredvid ekorren. Varsamt lyfter hon upp den och lägger den i knäet. Efter en stund kisar den med outgrundlig blick upp mot henne. Ett sådant lustigt litet djur! ”Du får heta Korre”, säger hon och smeker den vita pälsen en stund. Sedan huttrar hon till. Det känns underligt i kroppen. Som feber. ”Jag vet precis hur du har det”, säger hon dröjande. ”Det kan inte vara lätt att vara vit när alla andra är bruna.” Korre ser uppmärksamt på henne och tycks mana henne att fortsätta. Hon drar efter andan. ”De kallar mig för tokungen, förstår du.” Begrundande ser hon på Korre. ”Hugo och Hector säger också att jag är knäpp. Att jag hittar på saker. Kanske är det så, jag vet inte. I alla fall kan jag gissa vilket kort de håller upp för mig fast jag bara ser baksidan.” Hon ser sig omkring. ”Jag har varit här förr, vet du. Särskilt minns jag en tomte. Första gången jag såg honom lyfte han på sin runda lilla hatt och sa: *Dodo, var namnet, angenämt, angenämt!* Vi blev goda vänner och jag besökte honom ofta. Dodo var egentligen gnom och naturens egen trädgårdsmästare. Vet du vad en gnom är?”

Korre lägger huvudet på sned.

”Jo, förstår du, gnomerna lever under jorden. De är småväxta små, och vill vara ifred, även om de gillar att bo i närheten av människor. Och de kan en hel del trolleritricks, må du tro.” Minna skruvar kapsylen av vattenflaskan och tar en klunk. ”Efter en tid presenterade han mig

för sin granne, Gulltass. Hon var så vacker! Nästan genomskinlig och strålande liksom, med midjelångt rött hår. Vi hade mycket skojigt tillsammans vi tre. På den tiden hade jag kompisar i skolan.” Minna drar efter andan, ser med ens sorgsen ut. ”En dag tog jag med min bästis till skogen för att presentera henne för Dodo och Gulltass. De stod rakt framför oss. Där, sa jag och pekade, men hon såg aldrig nåt.” Minna kliar sig på näsan. ”Om nu tomtar och gnomer finns, vill de nog inte att alla ska kunna se dem, men det förstod jag inte då. Min bästis slutade vara med mig och snart började alla reta mig för Dodo och Gulltass. De sa att jag hade tomtar på loftet, och att jag var en barnunge som trodde på sånt. Hector och Hugo, mina bröder, började också reta mig, de sa att jag skämde ut dem.” Irriterat torkar hon bort en tår som trängt fram i ögonvrån. ”När jag tänker efter är jag säker på att Dodo och Gulltass finns för de är det bästa som hänt mig. Dodo fick mig alltid att skratta. Han sa att det var det som var meningen med livet – att leka och skratta, att ha kul!” Minna ler. ”Gulltass var lite mer åt det allvarliga hållet. Hon menade att det fanns jobb att göra också. Egentligen tror jag att även hon helst ville leka, för hon var alltid med oss ... Sen minns jag inte mycket mer. Ja, förutom att Dodo råkade illa ut en dag. Det var samma dag som ...” Minna avbryter sig och visar upp den hand som hon oftast har gömd i fickan. ”Tror jag ...”

Korre sätter sig abrupt upp i Minnas knä. Hans stora utstående ögon ser på hennes hand.

”Äsch, du vill du nog springa vidare nu.” Hon lyfter ner ekorren på marken, men istället för att springa iväg, skuttar den upp i Minnas knä igen. Förvånad och samtidigt glad trycker hon näsan mot ekorrens svala nos. ”Visst, om du envisas med att hänga med mig, så tänker jag inte bråka om det.”

Med Korre i armvecket går hon vidare. De passerar en bäck. Minna fyller på vattenflaskan.

Intill bäcken växer blåbärsris som dignar under fullmogna bär. Efter att ha ätit sig mätt på dem, fyller hon väskans fack med bär för framtida behov.

Samtidigt som skymningen kommer faller ett lätt duggregn. Ett regn- och vindskydd vore bra. Nu får hon användning av den kniv hon fått av bröderna. Hon arbetar snabbt och effektivt, i närheten hittar hon två tjocka torrgrenar med passande grenklykor. Hon borrar ner dem i marken. Mellan dem lägger hon en tredje gren efter att ha täljt bort kvistarna. Med hjälp av fler grenar bygger hon sedan taket genom att luta dem mot överliggaren, för att till sist täta taket med småkvistar, lövruskor och granris. Nu har hon skydd mot både vind och regn.

Nästa uppgift blir att göra en eldstad. Inte långt därifrån hittar hon ett röse med lämpliga stenar som hon formar till en ring i vindskyddets öppning. Till sist bäddar hon med granris längst in. Alltihop har hon lärt sig av Gulltass.

Med hjälp av tändaren får hon eld på en liten hög med fnöske och småkvistar i eldstadens mitt. Allteftersom elden tar sig lägger hon på grövre kvistar och grenar från det rejäla fång som hon burit in under skyddet. Snart har hon en värmande brasa. Hon lägger sig tillrätta på bädden med Korre i armvecket. Utanför strilar ett sövande höstregn, men därinne är det torrt och varmt. Det är mer som sommar, tänker hon och gäspar stort. Och innan Minna vet ordet av somnar hon.

Hon sover oroligt. En svart skepnad jagar henne över berg och dalar och in i djupa skogar.

Hon vaknar av att Korre sitter på hennes mage och tjatrar. Ekorren gnager på en halstablett och verkar må bra. Minna huttrar.

”Gomorra, sötnos”, kraxar hon, hasar sig ut ur skyddet och gör upp en ny eld. Hon mår eländigt. Regnet har visserligen upphört, men fukten sveper in träden framför henne i drypande dis och helst vill hon krypa tillbaka och lägga sig igen. Men när elden tar fart och börjar värma, känner hon sig snart bättre till mods. Korres sår har läkt fint. Men hennes axel ömmar. Hon sköljer ren näsduken i bäcken och tvättar stället omsorgsfullt. Ett dåligt samvete skaver. Är Anna mycket orolig för henne? Eller arg? Både och antar hon.

Efter att ha öst vatten över elden ger de sig av. Korres ben verkar hur bra som helst. Han kilar framför henne över stock och sten, in i gläntor, över åkrar och åter in i nya skogsområden. Minna har fullt sjå att hänga med, huvudet bankar och en envis yrsel gör henne illamående. Hon är tvungen att sätta sig och vila ibland. Ändå njuter hon av friheten. När de tar en paus och kalasar på kexchoklad och sega råttor dansar hennes nyvunna lilla vän av förtjusning.

”Det verkar inte vara nåt större fel på dig i alla fall”, ler hon.

De halvdåsar på en bädd av ormbunkar, när Minna plötsligt sätter sig kapprak.

”Nu minns jag vad som hände med mina fingrar!” flämtar hon. Korre ser både oroligt och nyfiket på henne. ”Så här var det: Jag befann mig i skogen. Och blev överraskad när jag hörde nån skrika på hjälp. Genast rusade jag mot ropen och upptäckte då Dodo, som fastnat i en gammal djurfälla. Han tjöt av skräck. På nåt vis lyckades jag få upp slagporten så mycket att han kunde krypa ut. När jag såg honom rusa iväg slog porten med en smäll ner över min hand.”

Korre slickar Minnas tre fingrar med sin skära tunga. ”Jag blödde förstås förskräckligt. Som tur var fanns det ett par vuxna i närheten som hjälpte mig till sjukhuset.” Minna ser begrundande på Korre. ”Konstigt nog har jag haft så svårt att få tag i det här minnet. Och varje gång jag

frågar Anna, tittar hon konstigt på mig och svarar undvikande.” Minna ser ut i skogen med en tankfull blick. ”I alla fall så känns minnet äkta...”

Med ens är det som om skogen slutar andas. Minna stelnar till. Nackhåren reser sig och munnen är torr. Någoting närmar sig. I nästa stund kommer ett sotsvart föremål farande som en kanonkula. Hon kastar sig åt sidan, undgår att bli träffad med en hårsman, samtidigt som hon förstår vem det är som vill henne illa. Det är katten! Men var är den? Där. Några meter bort, gömmer den sig i ett snår. Katten lägger öronen bakåt, ögonen glimmar.

En kall kåre rinner nerför Minnas ryggrad. Blicken hon ser in i är ingenting annat än ren och skär ondska.

Under tiden har Korre skuttat upp i ett träd intill.

Minnas händer skakar, hon andas häftigt och underläppen darrar av rädsla. Hon börjar snyfta högljutt:

”Jag vill hem!” Då pilar Korre ner från trädet och manar henne med ivriga gester att följa honom. I nästa ögonblick snubblar de hastigt igenom sly och ris tills de når fram till något som liknar ingången till en rävlya. Korre skyndar genast in.

”Hallå där”, ropar Minna andfått. ”Det går väl an för dig att kila in som om det vore ett höghus, men jag då?”

Ett svagt ljud av tassar som närmar sig. får henne att ändra sig och göra ett försök ändå. Raskt lägger hon sig på mage och lyckas åla sig in i lyan.

Gången är lång. Ibland ramlar jord och smågrus ner över henne. Svetten lackar, hon måste hosta och samtidigt kämpa för att få luft.

Hon tjuvar av skräck och bestörtning när marken rämningar under henne och hon faller ner i ett djupt schakt. Varje liten del av kroppen, varje cell, pulserar där hon hjälplös tumlar omkring någonstans mellan liv och död. Med förvåning registrerar hon att hon inte ännu nått botten av hålet. Så, med ens, händer det något. Runt hennes kropp börjar en svag dimma av ljus att bölja omkring henne. Den är fuktig och sval, och fylld av ansikten och livsöden som avlöser varandra. Ibland är de nära och nu, ibland långt borta och då, ändå samtidiga. Farmors ansikte svävar förbi, hon gör tummen upp, Dodos och andras kroppar och tankar glimtar till innan en mangelgestalt tar form med hårtestar som spretar på skallen, en man i gamla kläder, medeltida ... Men så ... så ... Minnas ögon spärras upp när en oerhört otäck varelse visar sig.